

Stāsts par beznosacījuma mīlestību

Novembra sākumā pirmizrādi Dobeles novada muzejā piedzīvoja dobelnieka Raimonda Millera uzņemta dokumentālā filma «Esības kods». Tā vēsta par bezierunu mīlestību, kas var valdīt starp cilvēku un zirgu, šajā gadījumā tas bija stāsts par Eviju, Rasu un Deriko. Savdabīgu sinerģiju, prasmi saprast vienam otru bez vārdiem, saredzēt un saklausīt vienam otru. Kā bilst Evija, filma ir stāsts par beznosacījuma mīlestību. Esību.

Nezinājāt, ka arī zirgi prot smaidīt? Evija kopā ar laimīgo Deriko.

Deriko un uz pusi mazākā Luna, kura gan itin labi tiek galā ar vismaz divas reizes prāvāko draugu. Dāma paliek dāma arī zirgu pasaulē, vai ne?

Zīnkārīgie rumaki

Kad «Zemgale» aicina dobelnieci EVIJU ANDERSONI uz sarunu, lai uzzinātu vairāk gan par viņas aizraušanos ar zirgiem, gan pašu filmu, Evija pirmām kārtām bilst – jūs taču gribēsiet runāt pie zirgiem, vai ne? Nepārprotami, jo citādi šī saruna būtu nepilnīga.

Jāteic, lai arī ceļš ir ticis detalizēti izstāstīts, pirmajā piegājienā Naudītes pagasta «Naudniekiem», kas atrodas netālu no Pokaiņiem, tomēr aizbraucam garām. Jo, eglu audzes ieskaucas, šeit atrodas vien nožogotas ganības, kā arī nojumes siena uzglabāšanai un nojume, kur Evijas mīļiem – Deriko un Lunai – paveras sliktākos laikapstākļos. Svešinieci abi sagaida ar saspīcētām ausīm – kas zina, ko tā vēlas? Tiesa, burkānu maišelis, kas atvests cienastam, abus rumakus nedaudz ieinteresē, kaut saimniece jau našķim sarūpējusi katram pa bļodiņai veselīgo kārumu. Tajā pašā laikā gan no augumā iespaidīgā Deriko, kā jau raženā Latvijas siltasiņu šķirnes zirgu pārstāvja, ne no uz pusi mazākās 'Poļu koniku' šķirnei piederīgās Lunas ne mirkli nejūt agresiju vai tramīgumu. Tikai zīnkārī.

Ar Deriko vienkārši bija klikšķis

- Neskatieties, ka abi dzīvnieki ir dubļaini un neizskatās diez ko skaisti. Ziniet, zirgi mēdz gulēt dubļos, ja dzīvo ārā, tikai filmās tie ir redzami tīri un spīdīgu spalvu. Lai tā tiešām būtu, rumaki katru rītu ir jāskūti un jātīra. Šoreiz, gaidot jūs, apzināti abus nepucēju – tā ir lieliska iespēja jums pašai izbaudīt, kā tas notiek. Kolosāla relaksācija!

Kā tas viss aizsākās? Diemžēl zirgus iepazinu pavisam nesen, vien pirms gadiem septiņiem. Faktiski pie visa vainojama nejausiība. Aizbraucu vienai meitenei līdzī uz Džūkstē esošajiem Skudras stajļiem. Pilnīgi neko nedomājot un neplānojot, vienkārši toreiz meitenes mamma nevarēja atvasi aizvest uz kārtējo treniņu un palūdza to izdarīt man. Stajļu saimniece man toreiz sacīja: nu, ko tu tagad

sēdēsi maliņā, kamēr meitene trenējas, paņem un izjā ar vienu no zirgiem. Tā nu es stundu pavadīju zirga mugurā. Burvīga bija ķēve vārdā Fama! Tā kopš tās dienas arī sākās mans ceļš pie zirgiem. Sāku regulāri braukt uz Džūksti un trenēties. Vienā mirklī sapratu, ka esmu neglābjami saslīmusi, šoreiz gan šī vārda labā nozīmē. Kad vēlāk Jelgavas augstskolā apguvu zirgkopības pamatus, mūsu mācībspēks profesors Rozītis tā arī atklāti sacīja – ar zirgiem saslīms neārstējami, tā vienkārši ir diagnoze.

Vēlāk mans ceļš aizveda uz Apguldi, pie Dzintras un Kārļa Neilandiem. Tur es satiku savu Deriko. Mums vienkārši notika klikšķis, gluži kā attiecībās starp diviem cilvēkiem. Iejādes un konkūra pamatus Apguldē gan apguvu ar citu zirgu, bet Deriko jau bija iekritis sirsniņā. Kad Apguldē stajļus slēdza, nebija divu domu, ka es šo zirgu pirkšu. Pie viena mūža maizē tad paņēmu arī Rasu. Es to saucu par Viedo Rasu, jo šovasar, aizņemot pa varavīksnes ceļu, tai bija jau 29 gadi. Ļoti cienijams vecums zirgam, bet, neraugoties uz to, Rasa līdz pat savai beidzamajai dienai bija vienkārši izcilā formā. Diemžēl neviena dzīva būtne nav mūžīga.

Luna ar poļu asinīm

- Nu, un, tā kā zirgs ir bara dzīvnieks, nevar ilgstoši palikt viens pats, kas arī ir pret jebkādiem labturības noteikumiem, sāku meklēt Deriko jaunu kompanjoni. Tas nav tik vienkārši, kā varētu šķist, jo, kā jau jebkuram bara dzīvniekam, arī zirgiem eksistē hierarhija, arī saderība. Deriko vienmēr savā barā ir bijis galvenais, tāpēc bija ļoti svarīgi, lai jaunā kompanjone nevēlas dominēt, jo tad bez domstarpībām neiztiktu. Kā nekā, «puisis» pašos spēka gados, tikko sasniedzis 14 gadu vecumu!

Nejausi vienā no sludinājumiem uzdūros Lunai. Mani nebaidīja tas, ka Luna nebija pat ievādāta, bija īstens savvaļas zirgs. Braucu viņai pakaļ uz Saulkrastiem, uz Sējas pagastu. Satrauku-

šās bijām abas, un ceļš jau arī nav tuvs. Vairākas reizes dabūjām apstāties, lai nomierinātos, pārbaudītu, kā Luna treileri jūtas...

Es savu izvēli ne mirkli neesmu nožēlojusi, kaut daudzi zirdznieki uzskata, ka poļu koniks teju pat nav īsts zirgs... Tas nekā, ka pēdējos gados šīs šķirnes zirdziņus aizvien biežāk sāk izmantot sportā, jo tie ļoti ātri mācās, tiem ir noturīga psihe, tie ir pieticīgi, ar ļoti labu veselību. Bet, protams, visas šīs labās īpašības neizslēdz to, ka nepieciešami veterinārārsti, arī kalēja pakalpojumi. Tiesa, Luna vēl ir pavisam jauniņa, faktiski kumeļš, jo viņai ir tikai gadiņš, tāpēc pirmā sastapšanās ar kalēju viņai vēl tikai šomēnes ir priekšā. Pašlaik citīgi mācāmies, kā pareizi ļaut satvert kājas.

Bet, ja Deriko ir barvedis, tad Luna ir meitene, kura labi zina, ko viņa vēlas un ko nē. Protams, spēka samēri nav vienlīdzīgi, bet... Luna Deriko respektē, bet tajā pašā laikā arī prot panākt to, ko vēlas. Nu, gluži kā pie cilvēkiem, vai ne?

Mums ir jāzaug līdz viņiem, nevis otrādi

Evija sarunas laikā vairākkārt akcentē: viņa izvēlējusies citādu ceļu, nekā vairums to ļaužu, kuriem ir zirgi. Viņa bilst – nav absolūti nekādu sportisko ambīciju, drīzāk viņa sevi pozicionē kā savu mīļļu draugu un māca par tādiem kļūt arī saviem lielajiem un mazajiem ciemiņiem.

- Nevienam brīdī nestādu sevi augstāk par saviem mīļiem. Mana pārliecība ir, ka nevis zirgam ir jāzaug līdz mums, bet gan mums ir jāzaug līdz viņiem. Zirgi ir viennozīmīgi gudrāki, viedāki par cilvēkiem. Faktiski ikvienam cilvēkam vispirms būtu jāskatās strādāt pašam ar sevi un tikai pēc tam jau ar zirgu.

Abi Evijas mīļi visu sarunas laiku mūs citīgi vēro un labprāt našķojas ar saimnieces pasniegtajiem našķiem. Zinājāt, ka tādi ir ne vien suņiem un kaķiem, bet tiek ražoti arī zirgiem? Interesanti, ka arī, barojot zirgus, ieteicams ievērot bara hierarhiju, tas

ir, vispirms našķi pasniegt Deriko, un tikai tad Lunai.

Nojume kā papildus dizaina elements

Interesanti, ka «Naudniekos» nav dzīvojamās mājas, tikai zirgu novietne. Tas nozīmē, ka dobelniece Evija ik dienu mēro uz šejieni ceļu no Dobeles, lai parūpētos par saviem mīļiem.

- Mēdzu jokot, ka mūsu novietne strādā 24/7 režīmā. Tas ir, zirgi augu dienu atrodas nožogotās ganībās, bet tiem ir nojume, kurā sliktākos laikapstākļos var paslēpties. Tiesa, dzīvnieki pārlieku bieži to gan neizmanto. Sprotu, ka lielo stajļu īpašnieki man varbūt nepiekritis, bet mana pārliecība ir, ka ilgstoši turēt zirgu boksā ir apmēram tas pats, ja to turētu, teiksim, liftā. Zirgam ir nepieciešama kustība! Padomājiet, ja savvaļā zirgs barības meklējumos vidēji dienā noiet 30 kilometrus, ko dzīvniekam nozīmē nemitīga atrašanās mazā, slēgtā telpā? Kustība ir dzīvība!

Un ko vēl esmu novērojusi: arī tagad, rudenī, kad laukā ir auksts un drēgns, zirgi izvēlas nakšņot laukā, nevis nojumē, salmos. Joku, ka nojume abiem ir kā tāds papildus dizaina elements, ne mājvieta.

24/7 režīmā kopā ar zirgiem

Evija stāsta, ka gan nojumi sienam, gan zirgu mājvietu uzceluši divatā ar vīru, tāpat tikai paši saviem spēkiem. Diezgan liels izaicinājums, ja ņem vērā, ka «Naudniekos» joprojām nav pat elektrības pieslēguma. Arī ganību nožogojums tapis tikai pašu spēkiem.

- Nē, vīrs nav zirdznieks, galīgi nē. Bet viņš atbalsta manu vaļasprieku, kaut arī faktiski tas paņem visu dienu un septiņas dienas nedēļā. Nu, kā: zirgi ir katru dienu jāzūkā, sākot no ķermeņa un beidzot ar krēpēm un asti, jāpabaro, jāapkopj nagi, jāpārliecina, ka tajos nav iesprūdis kāds svešķermenis. Jāsarūpē kārtējā pakaišu, siena porcija... Darba pietiek. Redzat, man ir vesels kofēris, kurā ir tikai zirgu kopšanai vajadzīgās

lietas. Un tās nav nekādas ekstrastīgas, tikai un vienīgi ikdienas kopšanai domātie priekšmeti.

Pagaidām apsaimniekotos trīs hektārus zemes nomājam, bet esam ceļā uz to, ka ar laiku varētu šo platību arī iegūt īpašumā. Bet, protams, laiks rādīs, vai tas izdosies.

Nav noslēpums, ka zirga uzturēšana prasa ne vien laiku, bet arī materiālus ieguldījumus. Evija to nenoliedz, sakot, ka sava vaļasprieka dēļ ir atstājusi savu pamatprofesiju, kas bija saistīta ar skaistumkopšanas jomu. Tiesa, joprojām ir bijušās klientes, kuras rosina atgriezties pie friziera pakalpojumu sniegšanas, bet Evija par to pat nedomā.

- Sprotiet, ikvienam cilvēkam prioritātes mēdz mainīties. Man tie pašlaik ir mani zirgi. Man nevajag «brendu» somiņas vai apģērbu, uz kuru modes tendences ik sezonu mainās. Katram ir savas vērtības, un mana ir zirgi. Viennozīmīgi, ka, ja mani neatbalstītu vīrs, būtu ļoti, ļoti grūti. Zinu, ka viņam nav viegli, un esmu pateicību parādā, ka viņš turpina paciest šo manu aizraušanos, kas nozīmē, ka nekad neesmu mājās.

Braucu uz «Naudniekiem» katru dienu un cenšos to izdarīt pirms saullēkta. Teiksim, vasarā es ceļos jau pulksten 3 un mājās atgriežos pirms saulrieta. Ja zirgam ir veselības problēmas, varu arī šeit nakšņot. Praktiski mājās nemaz neesmu. Man nav brīvdienas, es nedrīkstu slimot, jo faktiski mani nav, kam aizstāt... Bet nekad neesmu savu izvēli nožēlojusi. Tā bezierunu mīlestība, ko tev sniedz zirgs, nav vārdos izstāstāma.

Jāpiebilst, ka Evijas un viņas mīļļu gaitām ir iespēja sekot līdzī arī sociālajos tīklos, kur trijotne atrodama ar nosaukumu «Evijas zirgi».

Indra Cehanoviča

Autores foto un foto no Evijas Andersones albuma

MAF

Mediju atbalsta fonds

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par lappuses saturu atbild raksta autors

Kā ir, tā ir. Dzīvojam, - saka Ķevelē

Ķevelnieki Aivars, Edvīns un Laimdota.

Līdz tuvākajai pilsētai Aucei – 10 kilometru, līdz novada centram Dobelei – 39, līdz Ķeveles avotiem - 3 kilometri. Jā, tieši Ķevelē avoti, ko mēdz dēvēt arī par Karaļavotiem, nodrošina Ķevelēi atpazīstamību un liek domāt, ka tie turpat vien atrodas. Patiesībā nē, jo no Ķevelē līdz avotiem vēl gabaliņš grubuļaina ceļa ir mērojams, bet pati Ķevelē atrodas pie autoceļa, kas ved no Auces uz 30 km attālo ezeru, tuvu Līgotnes upei.

Palikuši vien pensionāri

Vikipēdija joprojām informē, ka Ķevelē atrodas bibliotēka, bērnu dārzs «Kāpēcīši», pasts, veikals. Dati veci, jo Ķevelē jau labu laiku nav nekā no tā. Pasta nodaļa un veikals aizvērti, bijušajā Ķevelē bērnu dārzā darbojas senioru aprūpes centrs «Līgotnes», bet bibliotēkas vietā tagad ir grāmatu izsniegšanas punkts.

Protams, ir palikušas padomju laikos saceltās tipveida trīsstāvu mājas, kurās dzīvokļi tika piešķirti Auces sovhoza speciālistiem, lopkopēm, mehanizatoriem, galvenokārt no Baltkrievijas sabraukušajiem. Tagad gandrīz visās mājās, kā var spriest pēc aizkariem logos un televīzijas «šķīvjiem», ir apdzīvoti vien pāris dzīvokļi. Daža ēka stāv, laika gaitā nokvēpusi, nobrukušiem stūriem un cauru jumtu. Kāda vispār neapdzīvota. Toties zāle ciematā skaisti nopļauta, autobusu pieturu izrotā puķupodi ar pēdējām rudens puķēm, un līdzēnais parks ar vecajiem, dažiem pat ļoti dziļiem kokiem atstāj koptas un uzturētas vietas iespaidu.

- Nē, nē, te, Ķevelē, nekā laba nav, vienīgi parks ir skaists, tas gan, - stāsta kaimiņi Edvīns un Aivars no mājas «Daiļes 4». Ir arī «Daiļes» ar citiem numura skaitļiem. Tāds daiļš nosaukums kādreiz dots nu jau laika zoba apskrubinātajām mājām. Ūdens tajās esot iekšā, kanalizācija arī, bet siltums nākot no Jotul krāsnīņām. Kādreiz Ķevelē gan esot bijusi ļaužu pilna, viņi atceras. Sovhoznieki rindā pēc dzīvokļiem stāvējuši. Tagad mājas gandrīz tukšas, un pensionāri vien palikuši. Rakājoties savos dārzos, kādam ir vistas, tītari.

Viņiem pievienojas Laimdota. Viss viņas darba mūžs te pavadīts. - Kā ir, tā ir. Dzīvojam, - saka viņa. Vislielākā bēda gan ir par ceļiem. Ja jābrauc uz Auci iepirkties, tie seši kilometri grantētā ceļa esot pabriesmīgi. Vēl lielākas briesmas sagādājot ceļš uz Ķevelē avotiem. Tur mašīna varot pilnīgi palikt bez riteņiem.

Reizi nedēļā arī Ķevelē, tāpat kā citos apkārtnes ciemos, iebrauc vieglā automašīna no Tukuma, kas reizi nedēļā vietējiem ļaudīm piegādā nepieciešamākās pārtikas preces - gaļas un piena izstrādājumus, maizi, konfektes.

- Lūk, viņiem gan lielu lielais paldies, ka visu vajadzīgo pieved klāt. Lai Dievs dod viņiem veselību! - saka kāda kundze, kura uz māju dodas ar iepirkumiem pilnu somu.

Viss, ko varēja izdarīt, ir izdarīts

- Man pašam patīk Ķevelē, - saka Auces pilsētas, Vītiņu un Vecauce pagastu pārvaldes vadītājs Guntis Šēfers. - Visu, ko varējām izdarīt, esam izdarījuši un sakopuši. Lai cilvēki dzīvo un priecājas par to, kas te ir.

Neviens jau nav īsti skaitījis, bet apmēram tikai 40 cilvēku ir palikuši Ķevelē. Pārsvārā pensionāri. Tos dažus bērnus skolas autobuss katru rītu ved uz Auces vidusskolu.

Sākumā ļaudis tā kā šūmējās par autobusa atiešanas laikiem uz Auci, bet tagad, pēc sarunām ar Dobeles autobusu parku, tie ir pilnībā pielāgoti braucēju vajadzībām. Bet vienmēr jau būs kāds, kam nebūs labi.

Tur, kur tagad atrodas mazdārziņi, iepriekš bija pilnīgi džungļi. Tos likvidējām, sabrukušās būdas nojaucām, par ko saņēmām arī daudz pārmēģināšanu, taču tagad tur ir kārtība.

Vecais parks ir sadalīts divās daļās - sakoptā daļa pieder pašvaldībai, nesakoptā ir privātpašums. Kā zināms, privātpašums ir svēta lieta, un privātais dara, kā grib.

Par padomju laika mājām nav ko stresot. Dažās vēl ir pa dzīvokļiem, kas ir privatizēti, bet, kas mākslīgi radīts, tas dabīgi nomirst. Nav tāda spēka, kas to procesu spēj apturēt.

Grib būt ļaudis un lasīt

- Tie pensionāri, kas grib iziet ļaudis, vienmēr ir gaidīti mūsu biedrībā, - saka Vītiņu pagasta pensionāru biedrības «Mežābele» vadītāja Zanda Košinska. - Biedrībā tagad ir 50 cilvēku, viņu vidū arī deviņi biedri no Ķevelē. Ļoti aktīvi cilvēki, piedalās daudzos mūsu pasākumos. Šogad vien mums ir bijušas septiņas ekskursijas un pieredzes apmaiņas braucieni, sveicam jubilārus, palīdzam cits citam, kā vien varam. Nupat atkal notiek akcija - adām cimdus ukraiņiem. Esmu ļoti gandarīta par mūsu biedriem, un liels paldies Šēferam, kurš mums vienmēr palīdz visu jautājumu risināšanā.

Tā kā biedrības pasākumi nenotiek Ķevelē, jādodas, kā līdz norises vietai nokļūt, ja nav pašiem savas mašīnas. Zanda Košinska saka, ka transporta jautājumos Ķevelē pensionāriem labs palīgs ir Gaida Zariņa, kura, braucot no Kokmuižas, pa ceļam savā mašīnā paņem arī viņus.

Glūži bešā nepaliek arī grāmatu lasītāji. Ceturtdienās viņi var doties uz grāmatu izsniegšanas punktu, kas iekārtots vienā no daudzdzīvokļu mājas pirmā stāva dzīvokļiem. Ar grāmatām, jaunākajiem žurnāliem un avīzēm pie viņiem ierodas Ukru bibliotēkas vadītāja Lana Beļicka - Cintīņa. «Zemgalei» viņa stāsta, ka Ķevelē ir tādi lasītāji, kuri regulāri nāk apmainīt grāmatas, savukārt citi par lasītājiem kļūst tikai vēl rudenī un ziemā, kad lauku darbi apdarīti.

Visvairāk iemīļotas ir latviešu autoru grāmatas, arī «Lata romāni» ir cienā. Ir arī iedzīvo-

Ķevelē rota – vecais muižas parks.

Tādu Ķevelē redz no autoceļa.

tāji, kuri ienāk, lai turpat uz vietas izlasītu jaunākos žurnālus un avīzes. Pirmā vienmēr tiekot izlasīta «Zemgale», tad «Ieva», «Privātā Dzīve». Ja ir nepieciešams, te ir piekļuve datoram. Bet reizi mēnesī Ķevelēniekiem tiek dota iespēja, nebraucot uz Auci, norēķināties par komunālajiem pakalpojumiem.

Reiz bija tāda muiža Keweln

Apdzīvotās vietas diezgan divvainais nosaukums ir nācis mantojumā no tiem senajiem laikiem, kad te atradusies muiža, kas vācu valodā saukta par Keweln. Tās saimnieks bija Vecauce muižas pils īpašnieks Johans Fridrihs fon Mēdems, kuram tuvējā apkārtnē piederējušas vēl dažas citas privātmuižiņas - arī Jaunauce, Vītiņi, Bēne, kā arī Elejas muiža.

Kad muižu laiki jau pasen bija beigušies, izdevums «Latvijas Jaunatne» 1937. gadā ir rakstījis: «Aiz Auces lielceļa malā atrodas skaista muiža, kuru ar lielceļu vieno aleja. Tā ir Ķevelē. Muiža tagad sadalīta saimniecībās, bet tās centrā atrodas sierotava un veikals.»

Tolaik tur kūsājusi enerģiska sabiedriskā dzīve. Skaistajā parkā notikuši dažādi izrīkojumi, uz kuriem ļaudis braukuši arī no Auces un Vecauce.

1936. gadā Auces aizsargu nodaļa sarīkojusi Ķevelē parkā tradicionālos Līgo svētkus ar Jāņu ugunīm un tautiskām rotaļām. Spēlējis aizsargu nodaļas orķestris. Arī nākošajā gadā Jāņus aizsargi svīnējuši turpat.

Jāņos sarīkojumu parkā 1938. gadā rīkojusi arī Vecauce lauksaimnieku biedrība. Mājturības gatavojušas tautisko galdu, bet skolotāja K. Beirote iestudējusi tautiskās dejas. Danči sparīgi

griezti aizsargu orķestra pavādījumā.

Sovhozu slavē par rūpēm

Padomju laikos Ķevelē ierīkots padomju saimniecības «Auce» jeb Auces sovhoza centrs. Kā var izsecināt no daudzajiem tā laika rakstiem vietējā laikrakstā «Komunārs», sovhozs turējies Dobeles rajona viduvējo saimniecību sarakstā. Tiesa, daži gadi sovhoza lopkopjiem izdevušies raženāki, un tad sovhoza vadība tika uzteikta. No atpalcējiem pirmrindniekos - varēja būt lepnī sovhoza ļaudis, jo, piemēram, 1965. gadā plāns gaļas un piena pārdošanā izpildīts ar uzvižu.

Lai nu kā dažu gadu ir gājis ar lauksaimniecības plāna izpildi, taču vienā ziņā gan Auces sovhoza vadība ir nemainīgi slavēta, un tās ir īpašas rūpes par sadzīves pakalpojumu attīstību, par sava kolektīva darbu un sadzīves apstākļu uzlabošanu.

Vispirms jau ciemats laika gaitā ir nemitīgi papildinājies ar jaunām trīsstāvu ēkām. «Ieejiet kādā no dzīvokļiem, un jūs pārlicināsieties, ka formula «lauki tuvojas pilsētai» nav nekas abstrakts: gāzes pavards, centrālā apkure, vanna, vārdu sakot, pilnīgi mūsdienīgs komforts», ir

(Vēl – 8. lappusē)

Anitas Banzīņas foto

MAF

Mediju atbalsta fonds

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem
Par lappuses saturu atbild raksta autors

LATVIJĀ UN PASAULĒ

Pasniegti valsts augstākie apbalvojumi

Rīgas pilī svinīgā ceremonijā Latvijas Republikas proklamēšanas 105. gadadienā tika pasniegti valsts augstākie apbalvojumi.

Ordeņu kapituls nolēma piešķirt Latvijas valsts augstākos apbalvojumus – Triju Zvaigžņu ordeni, Viestura ordeni un Atzinības krustu – 31 cilvēkam. Apbalvoti cilvēki, kuru godprātīgais profesionālais un sabiedriskais darbs, aktīvā pilsoniskā stāja, pašizliedzība, drosmē un patriotisms stiprina Latviju un ir valsts augstākās atzinības vērts un godināms. Ordeņu kapituls ir atzīmējis, ka valsts augstāko atzinību saņem izcilas personības visdažādākajās jomās no visas Latvijas.

Uguņošana tikai divās pašvaldībās

Vēl pirms pāris gadiem 18. novembrī gandrīz katrā pašvaldībā tika rīkota svētku uguņošana. Solidarizējoties ar ukraiņu tautu, rūpējoties par vidi un četrkājainajiem mājas mīļiem, svētku noskaņas radišanā tiek meklēti citi risinājumi – gaismas instalācijas, lāzeri un mūzika. Uguņošana šogad tāpēc notika tikai Ogrē un Ventspilī.

Neatkarīgo pirotehniķu asociācija ir atzinusi, ka nozares pārstāvji ir samierinājušies ar pašvaldību lēmumu svētkos neizmantot uguņošanu. Nozare šobrīd eksistē, pateicoties privātpersonu pieprasījumam.

Joprojām pašvaldībās notiek diskusijas par pirotehnikas izmantošanas nosacījumiem nākotnē. Pirotehnisko izstrādājumu aprites likums norāda laikus un svētku dienas, kad drīkst rīkot uguņošanu, paredzot pašvaldībām iespēju izstrādāt individuālus ierobežojumus.

Iedzīvotājiem samazinās naudas uzkrājumi

Pēdējā pusgada laikā 28 procentiem Latvijas iedzīvotāju ir samazinājušies naudas uzkrājumi, jo viņi bijuši spiesti sākt tos tērēt, liecina SEB bankas veiktās aptaujas dati.

Pavisam bez uzkrājumiem ir gandrīz ceturtdaļa iedzīvotāju. Tomēr salīdzinājumā ar šī gada februāri uzkrājumu sarukums ir palēninājies un ir audzis to iedzīvotāju īpatsvars, kuriem izdevies vairo savu finanšu stabilitāti, palielinot uzkrājumus.

Raksturīgi, ka aktīvākie krājēji ir gados jauni iedzīvotāji vecumā līdz 39 gadiem.

Salīdzinājumā ar pārējām Baltijas valstīm Latvijā ir vairāk to cilvēku, kuriem sarukuši uzkrājumi. Toties arī palielināt uzkrājumus vislabāk spējuši iedzīvotāji Latvijā (18%) – Lietuvā un Igaunijā uzkrāt vairāk ir izdevies attiecīgi 11% un 14% respondentu.

Baltijas valstu iedzīvotāju aptauju pēc SEB bankas pasūtījuma 2023. gada oktobrī veica uzņēmums «Norstat». Tajā piedalījās 3006 respondenti vecumā no 18 līdz 74 gadiem.

Somija slēdz robežas šķērsošanas punktos

Somija ir slēgusi daļu no šķērsošanas vietām uz robežas ar Krieviju, lai apturētu nelegālo robežšķērsošanu plūsmu uz valsti. Helsinki uzsvēra, ka šādi tā aizsargā Eiropas Savienības (ES) ārējo robežu pret Krievijas hibrīduzbrukumiem. Arī Igaunija un Norvēģija neizslēdz iespēju līdzīgi rīkoties.

Kopš septembra Somijas robežsardze četros valsts dienvidaustrumos esošajos šķērsošanas punktos reģistrēja arvien vairāk gadījumu, kad trešo valstu pilsoņi, pārsvarā no Tuvajiem Austrumiem un Āfrikas, no Krievijas mēģināja nokļūt Somijā un lūgt patvērumu, lai gan viņiem nebija Šengenas vīzas. Tāpēc Somijas valdība ir nolēmusi no sestdienas līdz nākamā gada 18. februārim slēgt Vālimā, Nuijamā, Imatras un Niralas robežas šķērsošanas punktus.

Somijas premjerministrs Peteri Orpo sacīja, ka šādi valdība vēlas uzlabot drošību uz robežas un arī nosūtīt spēcīgu signālu Krievijai. Joprojām būs atvērti pārējie četri šķērsošanas punkti uz robežas ar Krieviju, kas atrodas vairāk uz Somijas ziemeļiem. Pēc daļas robežpunktu slēgšanas uz robežas ar Krieviju ir ievērojami samazinājies trešo valstu pilsoņu skaits, kas ierodas pie Somijas robežas.

Arābu pasaulei jāsniedz ieguldījums «ilgtspējīga miera» panākšanai

Izraēlas aizsardzības spēkiem turpinot sauszemes ofensīvu Gazas joslā, simtiem cilvēku evakuējās no Gazas pilsētas lielākās slimnīcas, kur Izraēlas karaspēks veica operāciju, lai iznīcinātu zem tās esošu teroristiskā grupējuma «Hamās» komandcentru.

Izraēlas armija paziņojusi, ka, saņemot al Šifas slimnīcas direktora lūgumu, ir atļāvusi civiliedzīvotājiem izmantot evakuācijai domātu humāno pārejas maršrutu. Gazas joslā ļaus arī iebraukt kravas automašīnām ar degvielu, lai novērstu infekciju slimību izplatīšanos.

Eiropas Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena ir paziņojusi par Eiropas Savienības plāniem kāpināt humānās palīdzības apjomu piegādes Gazas joslā, bet ES ārlietu vadītājs Žuzeps Borels mudinājis arābu pasauli sniegt ieguldījumu «ilgtspējīga miera» panākšanai starp palestīniešiem un Izraēlu.

Sagatavoja Anita Banzīņa

LAIKA PROGNOZE 4 DIENĀM

	Nakts	Rīts	Pēcpusdiena	Vakars	Max/min temp.
Otrdiena, 21. novembris					-1° / -5°
Trešdiena, 22. novembris					1° / -4°
Ceturtdiena, 23. novembris					5° / 0°
Piektdiena, 24. novembris					2° / -2°

Laika prognoze no yr.no, ko sagatavo Norvēģijas Meteoroloģijas institūts un Norvēģijas sabiedriskais medijs

Kā ir, tā ir. Dzīvojam, - saka Ķevelē

(Sākums – 4. lappusē)

gandarīti rakstīts laikrakstā «Komunārs». 1971. gadā ir uzbūvēta jauna, mūsdienīga kantora ēka, taču īpaši liels notikums visa rajona mērogā ir bijis tā laika prasībām atbilstoša un moderna tirdzniecības un sadzīves pakalpojumu kompleksa nodošana ekspluatācijā 1977. gadā. Tajā bija telpas veikalam, ēdnīcai ar 50 vietām, sadzīves pakalpojumu kombināta pasūtījumu pieņemšanas punktam, sovhoza viesnīcai ar desmit gultām. Vēl viens lauku solis tuvāk pilsētai, - ar prieku secināts atklāšanas pasākumā.

Notikums bija arī jaunā, plašā bērnu dārza atklāšana 1986. gadā un sakaru nodaļas nodošana ekspluatācijā divus gadus vēlāk. Tas tika vērtēts kā liels ieguvums, jo līdz tam pasta un krājbankas pakalpojumus sovhozniekiem sniedza Auces pilsētas sakaru nodaļa. Nu tas viss bija izdarāms uz vietas. Saimniecības vadība telpas nodaļai ierādīja pašā sovhoza centrā līdzās veikalam, ēdnīcai un frīzētava. Turpat arī brīvprātīgo kārtības sargu vienības štābs.

Ciemu izdaiļo vecais parks

Protams, Ķevelē tika celtas arī fermas un mehāniskās darbnīcas, un kādam tajās bija jāstrādā, un sovhozā sabrauca daudz cittauniešu. Tiem, kā zināms, ir cita izpratne par sakoptību un vietas skaistumu.

Uz netālo Auci var doties arī ar autobusu.

Ķevelē nekad nav tikusi minēta starp sakoptākajiem un skaistākajiem toreizējā Dobeles rajona ciematiem, lai gan no muižas laikiem šo vietu ir izdaiļojis Ķevelē skaistais parks. Kā minēts rakstos, tā platība ir bijusi 2,7 hektāri.

Tomēr, kā var secināt, parks sovhoza ļaužu uzskatos nav bijis nekas īpašs, par ko vajadzētu īpaši rūpēties. «Briesmīgi izskatās apkārtējo māju pagalmi un pussabrukušās kūtiņas», norādīts kādā no «Komunāra» rakstiem. Un parks arī nav bijis neko labāks.

Auces vidusskolas pionieri gan bija uzņēmušies šefību pār Ķevelē parku, bet cik daudz var izdarīt viņu spēkiem, ja parku vietējie atzinuši par labu esam, lai samedu tur visu nevajadzīgo? Parka aprūpe noslēgusies ar nelieliem uzkopšanas darbiem komunistiskajā sestdienas talkā. Kādā no tolaik bieži rīkotajiem Dabas un pieminekļu aizsardzības biedrības reidiem secināts, ka pēc kārtējās kritikas devas parks ir attīrīts no pie-

lūžņojumiem, ja nu vienīgi nomaļāk pa sarūsējušam metāllūznim no zāles pavīd. «Lai parkā būtu prieks atpūsties, vajadzētu parūpēties par glītu pastaigu celiņu izveidošanu, soliņu izvietojumu», norādīts «Komunārā» pēc reida.

30. gados parka skaistums gan ir ticis pienācīgi novērtēts, un, kā jau minēts, bieži saviesīgiem pasākumiem izmantots. Arī tagad tas ir Ķevelē rota – sakoptajā daļā no krūmājiem attīrīts, līdzīgi izplauts, no viena gala līdz otram pārredzams.

1975. gadā Ķevelē parks līdz ar Lielauces parku ir ņemts valsts aizsardzībā kā dabas piemineklis. Aizsargātas tikušas arī divas introducētas violetās Arizonas baltegles. Nespeciālistam koku lietās gan neiespējami atpazīt, vai tās aug joprojām. Ir tikuši uzņemti arī dažī parastie skābarži, kas 70. gados sasnieguši dižkoka izmērus.

Anita Banzīņa
Autores foto